

Europa

- 🗺️ Bendras plotas: 10,18 milijono kv. km
- 👤 Gyventojų skaičius: 747 milijonai
- 🏠 Šalys: 46

Azija

- 🗺️ Bendras plotas: 44,58 milijono kv. km
- 👤 Gyventojų skaičius: 4,6 milijardo
- 🏠 Šalys: 47

Australija ir Okeanija

- 🗺️ Bendras plotas: 8,56 milijono kv. km
- 👤 Gyventojų skaičius: 42 milijonai
- 🏠 Šalys: 14

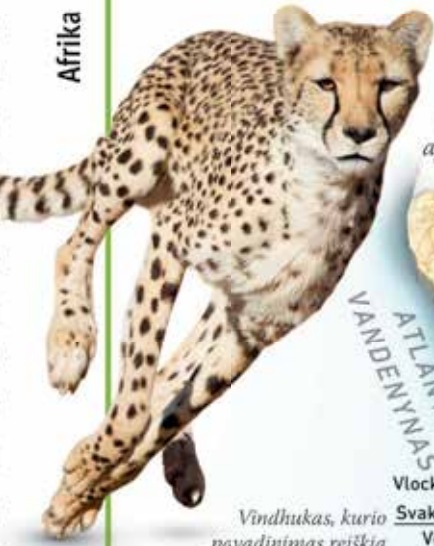
Antarktida

- 🗺️ Bendras plotas: 14 200 000 kv. km
- 👤 Gyventojų skaičius: 1 000–5 000
- 🏠 Šalys: 0

Namibija

Afrika

Gepardas

Namibijoje laukinių gepardų yra daugiau nei bet kurioje kitoje šalyje – apie 1 400. Očivarongo mieste veikiantis Gepardų apsaugos fondas saugo šiuos retus gyvūnus.

Vindhukas, kurio pavadinimas reiškia „vėjuotas kampas“, yra didžiausias Namibijos miestas.

Hererų lėlės

Hererų etninei grupei priklausančios moterys gamina tradicines lėles, kurias rengia puošniomis suknelėmis, panašiomis į pačių dėvimas.

Ovambai
Ovambai yra Namibijos didžiausia etninė grupė, sudaranti daugiau nei pusę populiacijos.

Kopa Nr. 7

Namibo dykumą skrodžia didžiulės smėlio kopos. Aukščiausia iš jų – 383 metrų aukščio 7-oji kopa.

Tradicinis odelela audinys išsiskiria raudonais, rožiniais ir juoda's dryželiais.

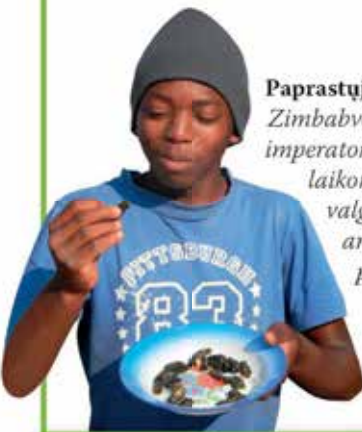
Namibo dykuma driekiasi 1 900 km palei pakrantę.

- 824 292 kv. km
- 2,6 milijono
- Vindhukas
- Ovambų, kavangų, anglų, bergdamų, vokiečių, afrikanų

Namibija įsikūrusi Afrikos pietvakarių pakrantėje. Tai didžiulė dykumų, kalnų ir lygumų šalis, kur klimatas toks sausas, kad išgyvena tik reti augalai. Namibija buvo viena pirmųjų valstybių, kurios ėmėsi saugoti savo gamtą teisiškai.

Mirties slėnis

Seniai žuvusių medžių siluetai sukuria dramatišką panoramą raudono smėlio fone Dedvlėje, kas reiškia „negyvą pelkę“. Tai – baltos molio dykuma netoli Sosusflėjaus, vidury saules kopų.

Paprastųjų ausuonių kirminai
Zimbabvėje didžiulis
imperiatoriškosios kandies vikšras
laikomas delikatesu ir
valgomas džiovintas saulėje
arba keptas skaniame
padaže.

Zimbabvė

Afrika

Ugninė lelija
Ši ryški raudonos ir
geltonos spalvų gėlė
primena liepsną.
Tai – saugoma
rūšis ir Zimbabvės
nacionalinė gėlė.

- 📏 390 757 kv. km
- 👤 14,5 milijono
- ★ Hararė
- 🕒 Šonų, šiaurės ndebelių, anglų

Ši prieigos prie jūros neturinti šalis
nuo XI amžiaus buvo prekybinių
imperijų, pavyzdžiui, Didžiosios
Zimbabvės, širdimi. Ji garsėja
nuostabiais kraštovaizdžiais ir
kalvagūbrių bei upių slėnių laukine
gamta.

Viktorijos kriokliai
Zambezės upės kriokliai – vieni
didžiausių visame pasaulyje, jų
ilgis siekia 1 708 metrus.

Malavio ežeras
Malavio ežeras yra
vienas didžiausių
Afrikoje, jame
gyvena per 850
daugiaspalvių
ešeržuvių rūšių.

Malavis

Šalies vėliavoje kylanti
saulė simbolizuoja naują
Afrikos laisvės aušrą.

- 📏 118 484 kv. km
- 👤 21,2 milijono
- ★ Lilongvė
- 🕒 Čevų, lomvių, yao, ngoni, anglų

Ryškūs drabužiai
Daug pietinės Afrikos moterų tradiciškai
dėvi „chitenge“ – ryškų raštuotą audinį,
rišamą kaip sarongas ar galvos
apdangalas. Iš jo siuvami ir sijonai,
palaidinės bei suknelės.

Šią ilgą siaurą šalį kerta Didysis
Lūžių slėnis, kuriame atsiveria
Afrikos uolienos. Plyšyje telkšantis
Malavio, dar vadinamas Niasos,
ežeras – vienas iš Afrikos didžiųjų
ežerų. Jis yra 580 km ilgio ir 75 km
pločio.

Airija

Europa

Švenčiausiosios Trejybės koledžas
Šiame 1592 metais įkurtame visame pasaulyje garsiam universitete mokėsi daug žymių airių rašytojų, įskaitant Bremą Stoukerį ir Oskarą Vaildą.

Gėlių futbolas
Šiame veiksmo kupiname airių komandiniame sporte žaidėjai futbolo kamuolių gali spardyti, gaudyti ar mėtyti.

Dygioji slyva

Šis iš Airijos kilęs dygliuotas atsparus krūmas pavasarį apsipila baltais žiedais, o rudenį subrandina juodas uogas.

Airiškas būgnas vadinamas bodhrán.

Smaikas

Koncertinė dūdelė

Dūdelė

Liaudies muzikos instrumentai

Liaudies muzika įsitvirtinusi Airijos papročiuose. Pagrindinis instrumentas yra smuikas.

Metalinė dūdelė

Sostinė Dublinas yra didžiausias šalies miestas, jame gyvena maždaug trečdalis populiacijos.

Airijos jūra

Airiški šokiai
Nuo XIX amžiaus atliekamuose airiškuose šokiuose šokėjai stovi tiesiai ir labai greitai judina pėdas.

Skeligo salos

Prie Airijos pietvakarių pakrantės stūkso dvi uolingos salos, suteikiančios prieglobstį jūrų paukščiams, pavyzdžiui, padūkėliams ir mormonams.

- 70 273 kv. km
- 5,2 milijono
- Dublinas
- Anglų, airių

Pietų Airija, kur daugelis gyventojų yra Romos katalikai, kadaise priklausė Jungtinei Karalystei ir nepriklausoma tapo 1921 metais. Šiaurės Airija, kurios dauguma gyventojų yra protestantai, išlieka JK dalimi.

Ledo urvai

Vatnajokudlis – vienas didžiausių ledynų Europoje. Vasarą tirpstančio ledo upeliukai teka po jo paviršiumi ir veržiasi pro ledą, taip formuodami didžiulius urvus.

Islandija

Europa

Atlantiniai mormonai

Atlantiniai mormonai yra geri plaukikai ir gyvena jūroje, bet kiekvieną pavasarį skrenda į veisimosi kolonijas. Dėl spalvingų snapų šie paukščiai užsitarnavo „jūros papūgų“ pravardę.

Halgrimo bažnyčia

Neįprastos formos Halgrimo bažnyčia – aukščiausia šventovė Islandijoje, baigta 1986 metais. Iš 74 metrų aukščio bokšto atsiveria įspūdinga Reykjaviko panorama.

Islandijos arkliai

Naujakuriai vikingai šiuos arklius į Islandiją atgabeno IX ar X amžiuje. Mažų tvirtų arklių veislė pasižymi išstvermingumu, tvirtumu ir pajėgumu įveikti bet kokią reljefą.

Šiaurės pašvaistė

Tokios nepaprastos šviesos Islandijoje dažnai matomos giedromis naktimis. Šį natūralų reiškinį sukelia Saulės vėjas, kuris deguonies ir azoto atomus nusiųdžia aukštai į Žemės atmosferą.

- 📏 103 000 kv. km
- 👤 350 730
- ★ Reykjavikas
- Islandų

Islandija yra nuošali sala šiaurinėje Atlanto vandenyno dalyje, prie pietų poliarinio rato. Dėl daugybės aktyvių ugnikalnių, lavos laukų, geizerių ir karšto vandens šaltinių ši šalis žinoma kaip „ugnies ir ledo žemė“.

Estija

Europa

Voverė skraiduolė

Nors ir vadinamos skraiduolėmis, Estijos miškuose, bėgdamos nuo plėšrūnų, šios nedidelės voveraitės ne skraido, o šokinėja.

Suomijos įlanka

Talinas yra didžiausias ir labiausiai apgyvendintas šalies miestas.

Kepu švyturys
Kepu yra seniausias švyturys Baltijos šalyse. Jis pastatytas Hjjumos saloje ir laivams rodo kelią nuo 1531 metų.

Estijos dainų šventė

Kas penkerius metus šiame Taline vykstančiame festivalyje dalyvauja apie 25 000 dainininkų ir susirenka beveik 100 000 žiūrovų.

Tautiniais rūbais apsirengusios šokėjos pasirodo šventėje.

Pristatymo robotai

Estų inžinieriai Taline sukūrė savarankiškai važinėjančius robotus, kurie pristato siuntinius, prekes ir maistą.

Sūr Munamegis 318 m

Talino senamiestis

Sostinė Talinas išsiskiria senamiesčiu, kuris garsėja viduramžių architektūra, įskaitant Šv. Olafo bažnyčią. Manoma, kad ji pastatyta XIII amžiuje.

Estija yra **mažiausia** iš trijų Baltijos šalių. Joje daug ežerų ir miškų, priskaičiuojama per 1 500 salų. Estija – viena geriausiai išvystytą skaitmeninį ryšį turinčių valstybių pasaulyje, daugelis paslaugų čia prieinama internetu.

- 📏 45 228 kv. km
- 👤 1,2 milijono
- ★ Talinas
- 🇪🇺 Estų

Lietuva

Baltasis gandras

Lietuvos nacionalinis paukštis yra baltasis gandras. Šalyje suskaičiuojama daugiau nei 22 000 gandalizdžių.

Baltijos jūra
Kuršių nerija

Joninės

Birželio 24 dieną lietuviai dainomis, šokiais ir pinamais gėlių vainikais pažymi vasaros saulėgrįžos šventę.

Lietuva yra didžiausia iš Baltijos šalių. Ji yra vėliausiai krikščionybę priėmusi Europos valstybė. Kaip ir Estija su Latvija, Lietuva tapo nepriklausoma nuo Rusijos 1991 metais.

0 50 km
(apytikslis mastelis)

Trakų salos pilis

Ši įspūdinga pilis stovi Galvės ežero saloje, į ją veda du tiltai.

Aukštojas 294 m

- 🇱🇹 65 300 kv. km
- 👤 2,7 milijono
- ★ Vilnius
- 🇱🇹 Lietuvių

Latvija

Anot legendos, ši vėliava – krauju permirkusi kario paklodė.

Pulsuojanti Ryga

Sostinės Rygos širdyje stūkso viduramžiškas senamiestis, garsėjantis įspūdinga architektūra ir šurmuliuojančiomis prekyvietėmis.

Latvijos simbolis

Latvijos nacionalinė gėlė – ramunė, kuri vasaromis žydi laukuose ir naudojama gėlių kompozicijose bei puokštėse.

0 50 km
(apytikslis mastelis)

- 🇱🇻 64 589 kv. km
- 👤 1,9 milijono
- ★ Ryga
- 🇱🇻 Latvių

Latvija garsėja miškais, paplūdimiais ir Ventos slenkščiu – plačiausiu kriokliu Europoje. Šalies vakaruose įsikūręs Ventspilis yra vienas didžiausių uostų Baltijos jūroje.

Bangladešas

Sundarbanai
Sundarbanais vadinami mangrovės miškai auga Gango upės deltoje. Tai įvairių gyvūnų, įskaitant retuosius bengalinius tigrus ir aksius (nuotraukoje), namai.

0 50 km
(apytikslis mastelis)

Arbatos rinkimas

Ši darbuotoja Sileto plantacijoje skina arbatos lapelius rankomis. Bangladešas yra vienas iš dešimties svarbiausių arbatos gamintojų pasaulyje.

Važiavimas rikšomis

Dviratės ar triratės transporto priemonės, vadinamos rikšomis, Bangladeše įprasta susisiekimo priemonė. Maždaug milijonas žmonių pragyvenimui užsidirba vairuodami rikšas.

Saldūs koldūnai

Tradiciniai pitha, arba ryžių pyragaičiai iš ryžių miltų, pieno ir kokoso, yra ypatingas skanėstas.

Gėlių derlius

Vandens lelijos auga daugelyje Bangladešo ežerų ir upių. Jos skinamos dėl valgomų stiebų bei žiedų.

- 📏 148 460 kv. km
- 👤 162,6 milijono
- ★ Daka
- 🗣️ Bengalų, kitos kalbos (+8)

Nedidelė Pietų Azijos šalis Bangladešas yra prie Bengalijos įlankos. Vietos reljefas įvairus – nuo aukštų kalvų iki mangrovinių miškų ir upių.

Naujųjų metų kaukė
Pöhela Boishakh – svarbus festivalis, kurio metu pažymimi bengališki Naujieji metai. Žmonės dalyvauja eisenose ir gamina specialias kaukes.

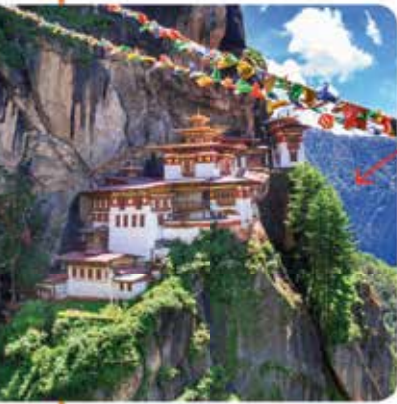
Festivalio kaukėse vaizduojami spalvingi personažai iš bengalų tautosakos.

Butanas

Budistų maldos vėliavėlės

Butane maldos vėliavėlės
plevėsuoja visur – nuo
jėgimų į vienuolynus iki
kaimų vartų.

Timpu stovi
aukštai
Himalajuose.

Tigro Lízdo vienuolynas

Aukštai Paro slėnyje stūkso XVII amžiaus
budistų šventykla, žyminti vietą, kur
Butane imtas praktikuoti budizmas.

Besišypsanti tauta
Butanas taiko politiką, kuri
telkiasi į žmonių laimę ir
gerovę. Jis vadinamas
laimingiausia
Azijos šalimi.

0 50 km
(apytikslis mastelis)

- 📏 38 394 kv. km
- 👤 782 000
- ★ Timpu
- 🌐 Botijų, nepaliečių, asamiečių

Butanas yra maža budistinė
karalystė rytiniuose
Himalajuose. Ji daugiausia
eksportuoja vandens energiją,
kurią pagaminta stačiais slėniais
srūvančios upės.

Nepal

Bhairavnath šventykla
skirta Bhairavai –
hinduistų dievo Šivos
atmainai.

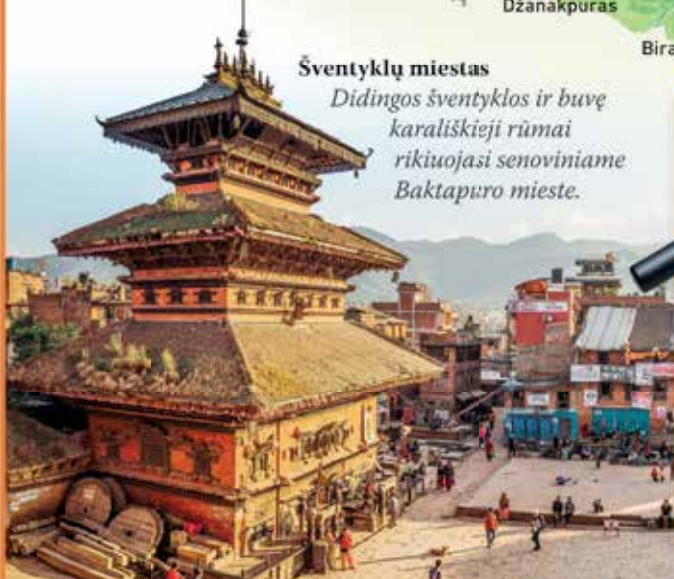
Katmandu yra
didžiausias Nepalo
miestas.

Everestas
8 848 m

0 100 km
(apytikslis mastelis)

Šventyklų miestas

Didingos šventyklos ir buvę
karališkieji rūmai
rikiuojasi senoviniame
Baktapuro mieste.

Pasaulio viršūnė
Pietryčių Nepale
stūkstantis Everestas –
aukščiausia pasaulio
viršukalnė. Stačiais šio
kalno slaitais kopia daug
alpinistų, bet viršūnę
pasiekė mažiau nei
10 000 žmonių.

- 📏 147 181 kv. km
- 👤 30,3 milijono
- ★ Katmandu
- 🌐 Nepaliečių, maithilių, bhodžpurų

Tris ketvirtadalius Nepalo užima kalnai, įskaitant
daugelį aukščiausių pasaulio viršukalnių. Nepale
gyvena Azijos drambliai, vienaaragiai raganosiai ir
labai reti snieginiai leopardai.

Singapūras

Azija

„Marina Bay Sands“ yra prabangus viešbutis.

Plaukimas keleivinėmis valtėmis

Ryškiai nudažytos keleivinės valtys skrodžia Singapūro upę – tai ir vandens taksi, ir pramoga turistams.

Gatvės maistas

Šurmuliuojančios Singapūro gatvės garsėja maisto prekystaliais, kur galima įsigyti įvairiausių vietos ir visame pasaulyje žinomų patiekalų.

Elniukai
Vos 45 cm aukščio Singapūro elniukas yra mažiausias pasaulyje kanopinis žinduolis.

- 📏 719 kv. km
- 👤 6,2 milijono
- ★ Singapūras
- 🗨️ Mandarinių, malajų, tamilų, anglų

Šią Pietryčių Azijos tropinių salų šalį su žemynine Malaizija jungia tiltas. Singapūras yra miestavalstybė bei klestintis finansų ir pramonės centras.

Įlankos sodai

Šis 2012 metais atidarytas ir ne vienu apdovanojimu pagerbtas sodų bei oranžerijų gamtos parkas – populiariausias lankytinas objektas Singapūre.

Budos danties relikvijos šventykla

Šventykloje stovi ši dantį laikančio Budos statula – tikima, kad dantis iš tiesų priklausė Budai.

Parke yra šviečiančių skulptūrų, kurių aukštis siekia iki 50 metrų.

- 5 765 kv. km
- 464 480
- Bandar Seri Begavasas
- Malajų, anglų, kinų

Brunėjus – ne tik viena mažiausių, bet ir viena turtingiausių pasaulio valstybių, kuriai turtus neša dideli naftos bei dujų rezervai. Brunėjaus sultonas yra vienas turtingiausių pasaulio žmonių.

Brunėjus

Azija

Didnosė beždžionė
Brunėjaus miškų lajose gyvena nykstanti didnosė beždžionė, atpažįstama iš didelės nosies.

Karališkieji rūmai
Brunėjaus sultonas įsikūręs rūmuose, vadinamuose „Istana Nurul Iman“. Ši lagūnos apsupta rezidencija yra didžiausia pasaulyje.

Karališkuosius rūmus puošia aukso kupolai ir minaretai.

0 20 km
(apytikslis mastelis)

Rytų Timoras

Tradiciniai drabužiai
„Tais“ audinys yra tradicinė Rytų Timoro tekstilė. Šie vaikai dėvi auksaspalvius galvos apdangalus ir spalvingus sarongus, vadinamus „tais mane“.

0 20 km
(apytikslis mastelis)

Šventos trobelės
Rytų Timoro gyventojai lankosi šventose trobelėse, kurios pasitarnauja kaip maldos namai ir specialios vietos protėviams prisiminti.

Rytų Timoras įsikūręs rytinėje Timoro salos dalyje. Dilis – šios valstybės sostinė ir didžiausias miestas. Šalyje vyrauja tropinis klimatas, yra kalnų, pievų ir koralinių rifų.

- 14 874 kv. km
- 1,4 milijono
- Dilis
- Tetum, indoneziečių, portugalų

Australija

Skraidantys gydytojai
 Medikai nedideliu lėktuvėliu skrenda teikti skubios pagalbos žmonėms, gyvenantiems atokiuose Australijos regionuose.

INDIJOS VANDENYNAS

Rojus paplūdimių mėgėjams
 Milijonai banglentininkų plūsta į Gold Koustą ir į Saulėtąją Pakrantę rytuose, kur gauda bangas.

„Kelių traukiniai“

Ilgą sunkvežimiai, vadinami „kelių traukiniais“, veža prekes dideliais atstumais per visą Australiją. Kai kurie jų siekia 50 metrų ir daugiau.

Šventoji uola

Pačioje Australijos širdyje, netoli nuošalaus Alis Springso miestelio, stūkso Uluru – sena uola, aborigenų laikoma šventa. Saulei kylant arba leidžiantis ji įgauna rausvą atspalvį.

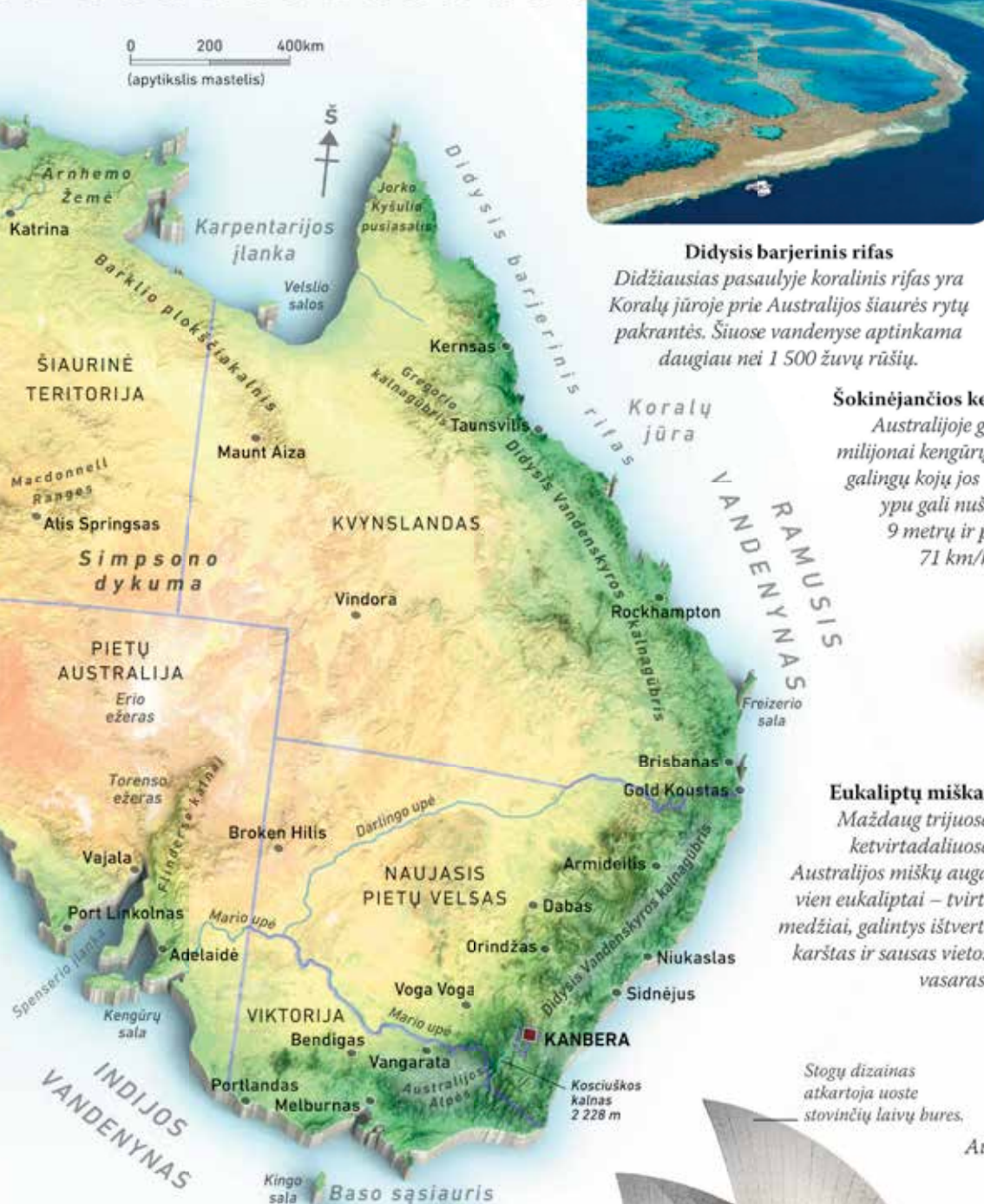
Aborigenų menas
 Išstisus šimtmečius aborigenų menininkai tapė sakralinių pasakų, vadinamų sapnų istorijomis, elementus. Autorė Džiun Smit stovi priešais savo kūrinį „Gėlės po lietaus“.

Australija yra **didžiausia sala** Žemėje. Ši pietiniame pusrutulyje įsikūrusi šalis – **didžiausia** Okeanijos ir **šeštoji pagal plotą** pasaulio valstybė. Nemenką Australijos dalį užima dykumos, tad žmonės gyvena pakrantės **miestuose** ir **miesteliuose**. Karštos, sausos zonos šalies viduryje vadinamos **Autbeku**.

- 📏 7 741 220 kv. km
- 👤 25,5 milijono
- ★ Kanbera
- 🗣️ Anglų, kitos kalbos (+6)

Didysis barjerinis rifas
 Didžiausias pasaulyje koralinis rifas yra Koralių jūroje prie Australijos šiaurės rytų pakrantės. Šiuose vandenyse aptinkama daugiau nei 1 500 žuvų rūšių.

Šokinėjančios kengūros
 Australijoje gyvena milijonai kengūrų. Dėl galingų kojų jos vienu ypu gali nušokti iki 9 metrų ir pasiekti 71 km/h greitį.

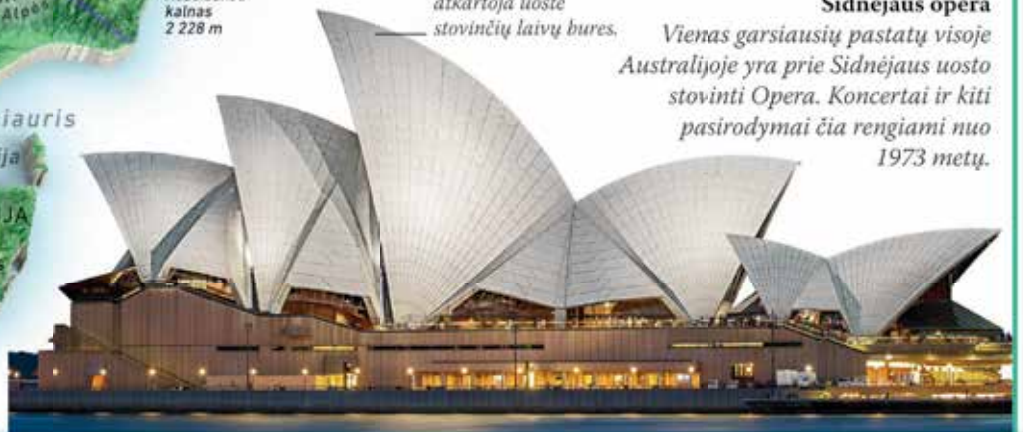
Australija ir Okeanija

Eukaliptų miškai
 Maždaug trijuose ketvirtadaliuose Australijos miškų auga vien eukaliptai – tvirti medžiai, galintys ištvirti karštas ir sausas vietas vasaras.

Stogų dizainas atkartoja uoste stovinčių laivų bures.

Sidnėjaus opera
 Vienas garsiausių pastatų visoje Australijoje yra prie Sidnėjaus uosto stovinti Opera. Koncertai ir kiti pasirodymai čia rengiami nuo 1973 metų.

Nuodingos gyvatės
 Australijoje gyvena trys taipanių rūšys, įskaitant žemyninį taipaną. Šios gyvatės labai nuodingos.

Geografija: centrinę dykumą regioną supa pievos, atogrąžų miškai, kalnai ir paplūdimiai.

Istorija: Australijos aborigenai buvo pirmieji į Australiją atvykę ir joje apsigyvenę žmonės. Tai įvyko prieš 50 000 metų.

Kultūra: australai mėgaujasi nuotykiams gamtoje bei vandenyje ir garsėja kaip sportuojanti tauta.

Gamtos stebuklai: dramatiškas kraštovaizdis keičiasi nuo Didžiojo barjerinio rifo iki Didžiojo Vandenskyros kalnagūbrio.

Laukinė gamta: tik Australijoje gyvena unikalūs sterbliniai gyvūnai (tie, kurie jauniklius nešiojasi sterblėse), pavyzdžiui, kengūros ir koalos.

Maistas ir gėrimai: australų maistas atspindi šalies daugiakultūriškumą. Tai – vietos, Azijos ir Viduržemio virtuvių mišinys.